

ADI : ORTAOKULU	TARİH: / /
SOYADI: /	NOT:
SINIFI :	EĞİTİM ÖĞRETİM YILI	
NO:	SOSYAL BİLGİLER DERSİ	
	5. SINIF 2. DÖNEM 2. YAZILI	
HER SORU 10 PUANDIR		

Kazanım: SB.5.4.2 – Etkin vatandaş olmanın toplum düzenine etkisi bakımından önemine yönelik çıkarımda bulunabilme.
Soru 1 : Bir apartmanda bazı sakinler çöplerini geri dönüşüm kutularına atarken bazıları çöpleri bina girişine bırakmaktadır. Bu durum kötü kokuya, görüntü kirliliğine ve komşular arasında tartışmalara yol açmaktadır. Bu olaydan hareketle: a) Etkin vatandaşın bu durumda nasıl davranması gerektiğini yazınız. b) Etkin olmayan vatandaş davranışının apartman düzenine iki olumsuz etkisini açıklayınız. c) Bu sorunun çözümü için apartman sakinlerinin uygulayabileceği iki öneri yazınız.

Kazanım: SB.5.4.3 – Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme.
Soru 2 : Bir sınıfta bazı öğrenciler teneffüste sınıfın kapısını kapatarak diğer arkadaşlarının içeri girmesini engellemektedir. Bu öğrenciler “Biz sadece oyun oynuyoruz.” diyerek davranışlarını savunmaktadır. Bu durumu hak ve sorumluluk ilişkisi açısından değerlendiriniz. Cevabınızda: a) Hangi hakkın ihlal edildiğini belirtiniz. b) Bu davranışın hangi sorumlulukla çeliştiğini açıklayınız. c) “Haklarımızı kullanırken başkalarının haklarına saygı duymalıyız.” düşüncesini bu olayla ilişkilendiriniz.

Kazanım: SB.5.4.4 – Bir ihtiyaç hâlinde veya sorun karşısında başvuru yapılabilecek kurumlar hakkında bilgi toplayabilme.

Soru 3 :

Bir mahallede sokak lambaları uzun süredir yanmamaktadır. Akşam saatlerinde öğrenciler okuldan dönerken zorlanmakta, bazı vatandaşlar da güvenlik kaygısı yaşamaktadır. Mahalledeki bazı kişiler “Bu sorun bizim işimiz değil.” diyerek ilgilenmemektedir.

Bu sorunun çözümü için:

- Hangi kurum veya kuruma başvurulabileceğini yazınız.
- Başvuru yapılmadan önce hangi bilgilerin toplanması gerektiğini belirtiniz.
- Bu süreçte etkin vatandaş davranışının neden önemli olduğunu açıklayınız.

Kazanım: SB.5.5.1 – Kaynakları verimli kullanmanın doğa ve insanlar üzerindeki etkisini yorumlayabilme.

Soru 4 :

Bir okulda öğrenciler tenffüslerde muslukları açık bırakmakta, sınıflarda gereksiz yere ışıklar yanmakta ve kantinde çok fazla yiyecek israf edilmektedir. Okul yönetimi bu konuda bir bilinçlendirme çalışması başlatmak istemektedir.

Bu durumu değerlendirerek:

- Verimsiz kullanılan üç kaynağı yazınız.
- Bu davranışların doğa ve insanlar üzerindeki iki olumsuz sonucunu açıklayınız.
- Okulda kaynakların verimli kullanılması için uygulanabilecek iki somut öneri yazınız.

Kazanım: SB.5.5.2 – İhtiyaç ve isteklerini karşılamak için gerekli bütçeyi planlayabilme.

Soru 5 :

Mert'in haftalık 200 TL harçlığı vardır. Mert bu parayla okul yemek kartına para yüklemek, defter almak ve hafta sonu arkadaşlarıyla sinemaya gitmek istemektedir. Ancak parasının hepsini ilk gün oyun kartlarına harcadığı için hafta içinde yemek alamamış ve defterini de alamamıştır.

Bu durumdan hareketle:

- Mert'in yaptığı bütçe planlama hatasını açıklayınız.
- Mert'in ihtiyaç ve isteklerini ayırarak nasıl bir öncelik sırası oluşturması gerektiğini yazınız.
- Mert'in bir sonraki hafta uygulayabileceği üç maddelik bütçe planı hazırlayınız.

Kazanım: SB.5.5.1 – Kaynakları verimli kullanmanın doğa ve insanlar üzerindeki etkisini yorumlayabilme.

Soru 6 :

Bir kasabada tarım yapan insanlar, tarlalarını sulamak için bilinçsizce çok fazla su kullanmaktadır. Yaz aylarında kasabadaki içme suyu azalmış, bazı ürünler kurumuş ve belediye su tasarrufu çağrısı yapmıştır.

Bu olaydan hareketle:

- Kaynakların bilinçsiz kullanımının hangi soruna yol açtığını yazınız.
- Bu sorunun hem insanlar hem de ekonomik faaliyetler üzerindeki etkisini açıklayınız.
- Kasabadaki su kullanımını düzenlemek için iki çözüm önerisi geliştiriniz.

Kazanım: SB.5.5.3 – Yaşadığı ildeki ekonomik faaliyetleri özetleyebilme.

Soru 7 :

Bir ilde geniş tarım alanları, küçük sanayi işletmeleri ve yaz aylarında yoğun ziyaret edilen tarihî yerler bulunmaktadır. Bu ilde yaşayan insanlar farklı alanlarda çalışarak geçimlerini sağlamaktadır.

Bu bilgilere göre:

- Bu ilde görülebilecek üç ekonomik faaliyet alanını yazınız.
- Bu faaliyetlerin il ekonomisine nasıl katkı sağlayabileceğini açıklayınız.
- Ekonomik faaliyetlerin doğal ve beşerî özelliklerle ilişkisini örnekle açıklayınız.

Kazanım: SB.5.4.3 – Temel insan hak ve sorumluluklarının önemini sorgulayabilme.

Soru 8 :

Bir öğrenci okul kantininden aldığı yiyeceğin son kullanma tarihinin geçtiğini fark eder. Bazı arkadaşları “Boş ver, zaten az para verdin.” derken öğrenci bu durumu öğretmenine ve okul yönetimine bildirir.

Bu olayı değerlendirerek:

- Öğrencinin hangi hakkını korumaya çalıştığını yazınız.
- Öğrencinin bu davranışının sorumluluk bilinciyle ilişkisini açıklayınız.
- Arkadaşlarının “Boş ver.” yaklaşımının neden yanlış olduğunu açıklayınız.

Kazanım: SB.5.4.4 – Bir ihtiyaç hâlinde veya sorun karşısında başvuru yapılabilecek kurumlar hakkında bilgi toplayabilme.

Soru 9 :

Bir ilçede yoğun yağış sonrası bazı yollar zarar görmüş, öğrenciler okula giderken zorluk yaşamaya başlamıştır. Veliler sorunun çözülmesi için bilgi toplamak ve yetkili kuruma başvurmak istemektedir.

Bu durumda:

- Velilerin hangi kurumlara başvurabileceğini yazınız.
- Başvuru yapmadan önce hangi bilgileri toplamaları gerektiğini açıklayınız.
- Sorun çözme sürecinde bilgilerin doğrulanmasının neden önemli olduğunu belirtiniz.

Kazanım: SB.5.5.2 – İhtiyaç ve isteklerini karşılamak için gerekli bütçeyi planlayabilme.

Soru 10 :

Aşağıdaki harcama listesi bir öğrencinin aylık harcamalarını göstermektedir:

Okul servisi: 600 TL

Kırtasiye: 250 TL

Abonelik oyun paketi: 300 TL

Dışarıda yemek: 400 TL

Kitap: 200 TL

Öğrencinin ailesi bu ay yalnızca 1000 TL ayırabileceğini söylemiştir.

Bu bilgilere göre:

- Harcamaları ihtiyaç ve istek olarak sınıflandırınız.
- 1000 TL'lik bütçeye göre hangi harcamalara öncelik verilmesi gerektiğini açıklayınız.
- Öğrencinin bütçeyi aşmamak için hangi harcamalardan vazgeçebileceğini gerekçesiyle yazınız.